

VŠETKO JE TAK, AKO MÁ BYŤ

Najlepšia tínedžerská kniha roka 2018

Nina LaCour

COO
BOO

Všetko je tak, ako má byť

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.cooboo.cz
www.albatrosmedia.sk

Nina LaCour

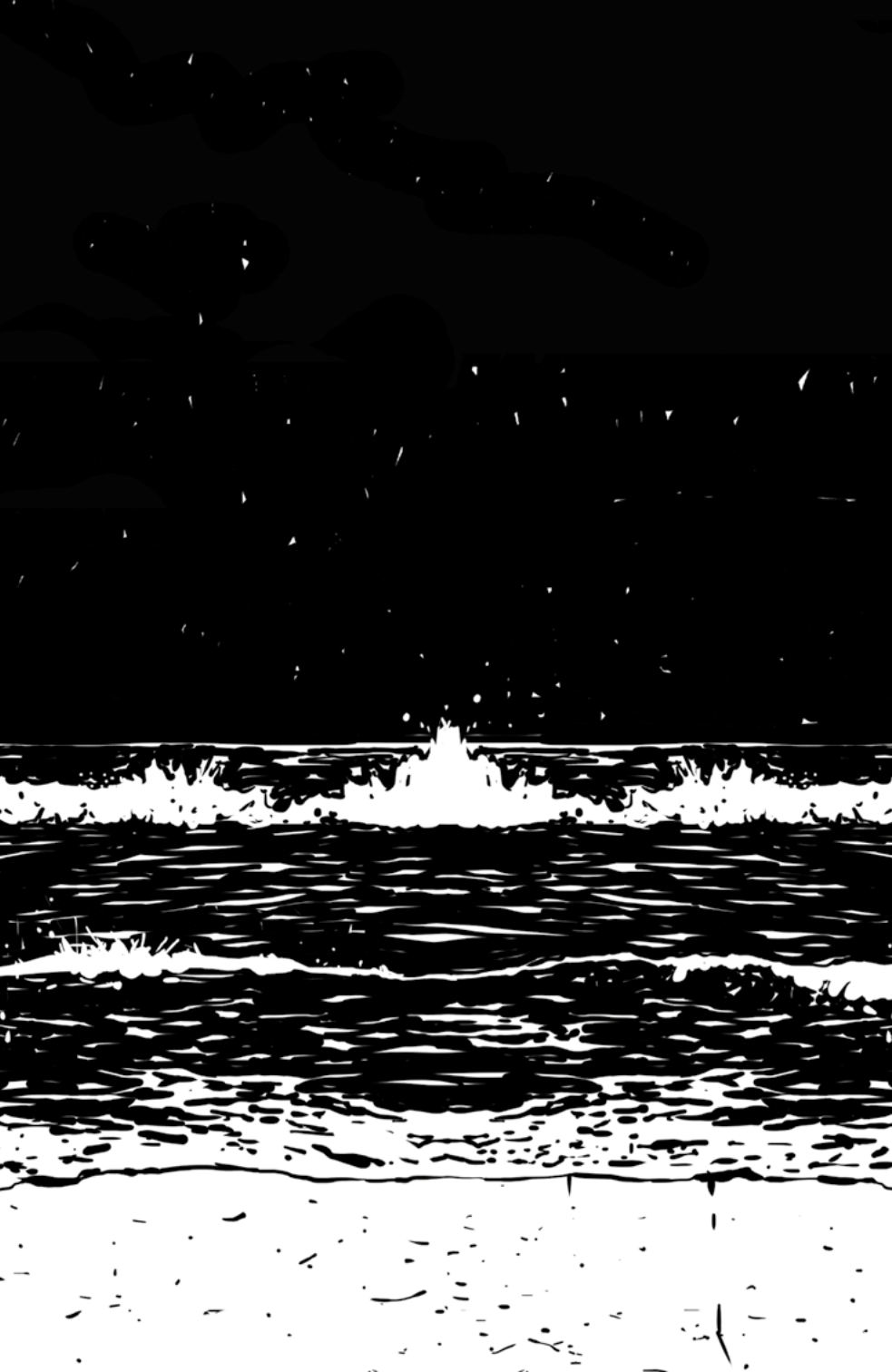
Všetko je tak, ako má byť – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

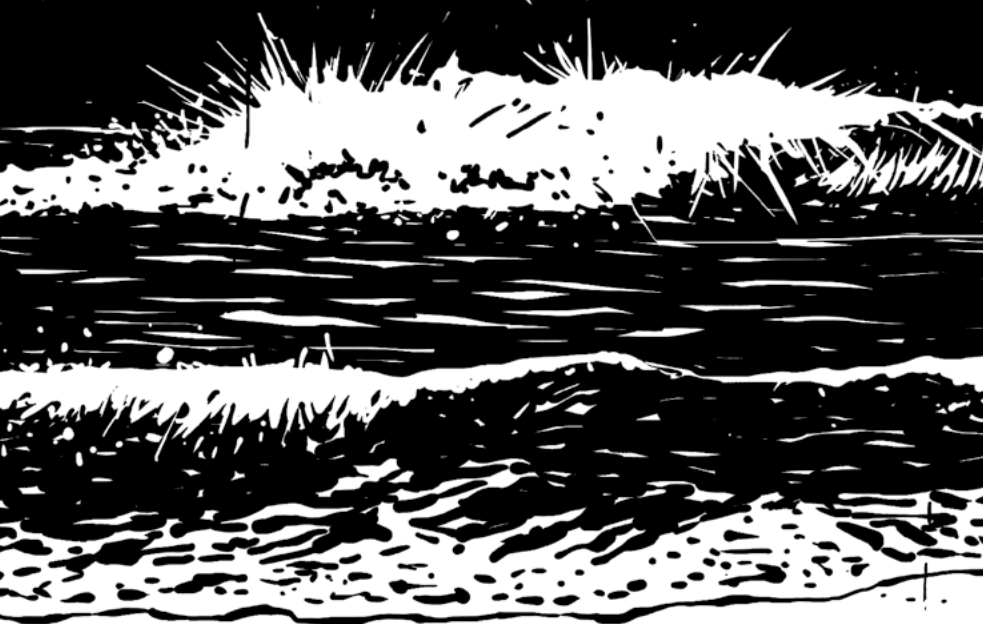
COO
BOO

The logo consists of the word "COO" stacked above the word "BOO". A horizontal line is drawn between the two words. To the right of the "OO" part of both words, there is a large, stylized, scribbled character that resembles a capital "R" or "K".

VŠETKO JE TAK, AKO MÁ BYŤ

Nina LaCour

COO
BOO

WE ARE OKAY by Nina LaCour
Copyright © 2017 by Nina LaCour
Originally published by Dutton Books, an imprint of Penguin Group
(USA) LLC.
Published by arrangement with Pippin Properties Inc. through Rights
People, London.
Cover art & Endpaper art copyright © 2017 by Adams Carvalho
Translation © Veronika Lašová, 2019

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-0804-3

ISBN e-knihy 978-80-566-0922-4 (1. zverejnenie, 2019)

Venujem Kristyn, srdečnejšie než kedkoľvek predtým,
a pamiatke starého otca Josepha LaCoura,
ktorý navždy zostane v mojom srdci.

HANNAH SA MA PRED ODCHODOM opýtala, či to naozaj zvládnem. Čakala tu so mnou ešte hodinu po tom, čo sa brány internátu pred vianočnými prázdninami oficiálne zatvorili a v budove zostali už len upratovačky. Zložila vypratú bielizeň, napísala e-mail a v hrubej učebnici psychológie vyhľadala odpovede na otázky zo záverečnej skúšky, aby skontrolovala, či ich zodpovedala správne. Vyčerpala všetky možnosti, ktorými by vyplnila čas, takže keď som odvetila „Áno, zvládnem“, nezostávalo jej nič iné, než mi veriť.

Pomohla som jej odnieť tašku na prízemie. Tuho ma objala a potom mi oficiálnym tónom povedala: „Od tety sa vrátim dvadsiateho ôsmeho. Vlakom sa odvez do mesta a môžeme zísť do divadla.“

Súhlasila som, hoci som si nebola istá, či to myslím vážne. Keď som sa vrátila do izby, všimla som si, že mi na vankúš položila obálku.

Teraz som v celom internáte sama, hľadím na svoje meno napísané jej úhľadným písmom a zo všetkých síl sa premáham, aby som sa vinou toho drobného predmetu nezosypala.

Obálky mi naháňajú strach. Nechcem ich otvárať. Nechcem sa ich dokonca ani len dotýkať, ale v duchu sa presviedčam, že v tejto bude niečo pekné. Vianočná pohľadnica. Možno s jedinečným vinšom, možno iba s podpisom. Nech v nej bude čokoľvek, určite mi to neublíži.

Až do začiatku nového semestra budú internáty mesiac ztvorené, ale poradca mi pomohol zariadiť, aby som tu mohla zostať. Na študijnom zo mňa neboli práve nadšení. *Nemáte príbuzných?* pýtali sa ma. *Nemôžete bývať u priateľov? Teraz bývam tu,* odpovedala som. *A zostanem tu bývať dovtedy, kým nevyštudujem.* Napokon to vzdali. Pred niekoľkými dňami som pod dverami našla list od riaditeľky správy ubytovacích zariadení. Oznamenala mi, že počas sviatkov tu bude správca, a dala mi naňho kontakt. *Kedykoľvek sa s ním spojte,* napísala. *Ozvíte sa mu, keď budete čokoľvek potrebovať.*

Čo potrebujem: kalifornské slnko. Presvedčivejší úsmev.

Bez hlasov ostatných študentov, bez hluku televízorov v izbách, bez zvukov pustených vodovodných kohútikov a spláchnutia toaliet, bez hučania a cinkania mikrovlniek, bez klopkania opätkov a búchania dverí, bez akýchkoľvek prejavov života mi táto budova pripadá nová a neznáma. Hoci v internáte bývam už tri mesiace, až doteraz som si neuvedomila, ako tu bzučí kúrenie.

S cvaknutím sa zapne, pocítim závan tepla.

Dnes večer som sama. Zajtra ma príde navštíviť Mabel, zostane so mnou tri dni a potom budem opäť sama až do polovice januára. „Keby som tu mala mesiac trčať *ja*,“ vyhlásila Hannah včera, „začala by som meditovať. Je klinicky dokázané, že meditácia znižuje krvný tlak a zvyšuje mozgovú aktivitu. Dokonca zlepšuje imunitu.“ O niekoľko minút z ruksaku vytiahla knihu. „Nedávno som na ňu natrafila v kníhkupectve. Ak chceš, môžeš si ju prečítať prvá.“

Hodila mi ju na posteľ. Zbierka esejí o samote.

Chápem, prečo sa o mňa bojí. Vo dverách našej izby som sa prvý raz objavila dva týždne po dedovej smrti. Dnu som vošla ako vystrašená zdivočená cudzinka, no teraz som už niekto, koho pozná, a musím taká zostať. Kvôli nej, *aj* kvôli sebe.

Uplynula ešte iba hodina a už ma zvádza prvé pokušenie: teplo prikrývok a posteľ, vankúšov a deky z falošnej kožušiny, ktorú tu nechala mama mojej spolubývajúcej Hannah po jednej víkendovej návšteve. Volajú na mňa: *Pod' si ľahnúť! Aj keby si dnesok preležala v posteli, nikto sa to nedozvie. Aj keby si mesiac nosila jedny tepláky, každý deň jedávala pred televízorom a namiesto obrúskov sa utierala do trička, nikto to nezistí! Len do toho, dokola si púšťaj tú istú pesničku, kým tá jej melódia načisto neomráči a neprespíš celú zimu.*

Zostáva mi už len prežiť Mabelinu návštevu a potom si to všetko budem môcť do sýtosti užiť. Budem si môcť čítať príspevky na twitteri, kým sa mi nezačnú rozmazávať pred očami, a potom sa zvaliť na posteľ ako hrdinka z knihy Oscara Wilda. Budem si môcť kúpiť fľašu whisky (hoci som dedovi sľúbila, že to neurobím) a dovoliť jej, aby ma zahriala, rozostrila steny izby a z klietok vypustila spomienky.

Možno keď všetko navôkol stíchne, opäť začujem jeho spev. Ibaže pred tým sa ma Hannah usiluje chrániť.

Zbierka esejí má atramentovomodrú obálku. Je v brožovanej väzbe. Otvorím ju na strane s epigrafom, kde nájdem citát Wendella Berryho: „V kruhu ľudí sa do úmoru namáhame a chýba nám pokoj.“ Ľudia z môjho kruhu utiekli pred treskúcou zimou domov k rodičom, utiahli sa k praskajúcim kozubom alebo do tropických oblastí, kde budú v bikinách a mikulášskych čapiciach pózovať na fotku, ktorú pošlú priateľom namiesto vianočnej pohľadnice. Posnažím sa uveriť pánovi Berrymu a ich neprítomnosť začnem vnímať ako príležitosť lepšie sa spoznať.

Prvá esej je o prírode. Napísal ju spisovateľ, o ktorom som v živote nepočula, a celé strany venuje dôkladnému opisu jazera. Už dávno som sa pri čítaní tak nezahĺbila do vykresleného prostredia. Spomína sčerené vlnky, odraz svetla sa na hladine, drobné okruhliaky na brehu. Potom prejde na vznášanie sa na hladine a pocit beztiaže. Tomu rozumiem. Keby som mala kľúče od

krytého bazéna, nazbierala by som odvalu a vyšla by som von napriek ukrutnému mrazu, ktorý tam vládne. Keby som každý deň tohto osamelého mesiaca mohla začínať a končiť plávaním, cítila by som sa oveľa lepšie. Ale nemôžem. Preto čítam ďalej. Autor navrhuje, aby sme prírodu vnímali ako spôsob, ktorým môžeme zakúsiť samotu. Podľa neho sa jazerá a lesy nachádzajú aj v našej myslí. *Zavrite oči, píše, a vstúpte do nich.*

Zavriem oči. Kúrenie sa s cvaknutím vypne. Čakám, aký obraz mi naplní vnútro.

Pomaly sa predo mnou rozvinie. Piesok. Tráva, ktorá rastie na plážach, a morské sklo. Čajky a pobrežníky. Prídá sa zvuk a hneď nato obraz vln, ktoré narážajú na pobrežie, lámú sa, splývajú s oceánom a oblohou. Otvorím oči. Nemôžem to zniesť.

Za oknom jasne žiari kosák mesiaca. Moja stolová lampa, ktorá osvetľuje kus vytrhnutého papiera, predstavuje jediné svetlo v celej stovke izieb v budove. Spisujem si zoznam vecí, ktoré budem robiť, keď Mabel odíde.

*každé ráno si prečítam správy na stránke The New York Times
nakúpim potraviny
uvarím polievku
autobusom sa odveziem do obchodnej štvrte/knižnice/kaviarne
prečítam si knihu o samote
budem meditovať
pozerať dokumentárne filmy
počúvať podcasty
objavovať nové pesničky...*

Prejdem do kúpeľne, do kanvice nalejem vodu a urobím si instantnú rezancovú polievku. Počas jedenia si stiahnem audioknihu o meditácii pre začiatočníkov. Pustím si ju, no nedokážem sa sústrediť.

Neskôr sa pokúšam zaspať, ale stále ma prenasledujú neodbytné myšlienky. Víria mi v hlave, splyývajú do jednej. Hannah rozpráva o meditácii a predstaveniach na Broadwayi. Správca mi je kedykoľvek k dispozícii. Mabel príde sem, na miesto, kde teraz žijem, a znova sa stane súčasťou môjho života. Ani neviem, ako zo seba vysúkam *ahoj*. Netuším, ako sa budem tváriť, či sa zvládnem usmiať, ani či by som sa usmievať vôbec mala. A pomedzi to bzučí kúrenie, s cvaknutím sa zapína a vypína a čím som unavenejšia, tým je hlasnejšie.

Zažnem lampu na nočnom stolíku a do rúk vezmem knihu esejí.

Cvičenie by som mohla zopakovať a tentoraz zostať pevne na zemi. Spomeniem si na sekvoje, ktoré boli také obrovské, že keď sme ich chceli obkolesiť, museli sme sa okolo kmeňa rozostaviť piati a čo najviac rozpažiť ruky. Na vlhkej čiernej zemi pod stromami rástli paprade a kvety. No neverím, že by moja myseľ zotrvala v sekvojovom háji, a navyše vonku za oknom internátu stoja zasnežené stromy, ktoré som dosiaľ neobjala. Na tomto mieste sa môj život začal iba pred tromi mesiacmi. Preto skúsím meditovať tu.

Vyleziem z postele, na legíny si natiahnem tepláky a na rolák hrubý pulóver. Schytím stoličku a odvečiem ju najskôr k dverám, a potom po chodbe až do výtahu. Stlačím tlačidlo na najvyššie poschodie. Len čo sa dvere výtahu otvoria, stoličku odnesiem k obrovskému klenutému oknu vo veži, kde vládne ticho dokonca aj vtedy, keď je internát plný. Posadím sa, dlane si položím na kolená, chodidlá na koberec.

Za oknom vidím mesiac, siluety stromov, obrysy školských budov, osvetlené chodníky. Tu mám teraz domov a budem ho mať aj po tom, čo Mabel odíde. Pozorujem nehybnú krajinu za oknom a usilujem sa to prijať ako nemenný fakt. V očiach ma zaštípe, zovrie mi hrdlo. Kiežby existovalo niečo, čo by zmiernilo trýznivý pocit osamelosti! Kiežby slovo *osamelosť* bolo výstiž-

nejšie! Nemalo by znieť tak pekne. Radšej však budem osamelosti čeliť teraz, aby ma neprekvapila neskôr, nechromila ma a neznemožnila mi vrátiť sa do svojej kože.

Nadýchnem sa. Vydýchnem. Tentoraz nezavriem oči. Pohľadom prechádzam po nových, neznámych stromoch.

Viem, kde som, aj prečo som tu. Viem, že zajtra dorazí Mabel, či sa mi to páči, alebo nie. Viem, že sa vždy cítim osamelo, dokonca aj vtedy, keď ma obklopujú ľudia, preto prázdnote dovoľím, aby ma naplnila.

Na tmavomodrej oblohe jasne žiaria hviezdy. Na kolenách cítim teplý dotyk dlaní. Samota má mnoho podôb. To viem naisto. Nadýchnem sa (hviezdy a obloha). Vydýchnem (sneh a stromy).

Samota má mnoho podôb a naposledy vyzerala inak.

Ráno sa cítim ináč.

Spala som takmer do desiatej, keď ma zobudil hluk správcovho auta. Odhŕňal sneh na ceste rovno pod mojou izbou. Už som sa osprchovala a obliekla. Cez okno prenikajú lúče slnečného svetla. Vyberiem si vhodný playlist a do počítača zapojím Hannahine reproduktory. O chvíľu vzduch zaplní brnkanie akustickej gitary a ženský hlas. S kanvicou v ruke laktom otvorím dvere a zamierim do kúpeľne. Pesnička ma nasleduje aj za roh. Ani dvere do kúpeľne za sebou nezavriem. Kým som v internáte sama, mala by som sa tu viac udomáčniť.

Do kanvice začnem napúšťať vodu. Čakám s pohľadom zabodnutým do zrkadla. Pokúsim sa nacvičiť úsmev, ktorým privítam Mabel. Musí z neho srsť vrelosť, no zároveň ľútosť. Musí sa za ním skrývať hlbší význam, aby z neho vyčítala všetko, čo jej chcem povedať, takže nebudem musieť hľadať správne slová. Zatvorím kohútik.

Vrátim sa do izby, kanvicu zapojím do zásuvky a zdvihnem žltú misku, ktorú som včera večer otočila hore dnom, aby vyschla. Nasypem do nej granolu a zalejem ju zvyškom mlieka

z malej chladničky, ktorá je vtesnaná medzi naše písacie stoly. Dnes si uvarím čierny čaj.

Mabel príde o sedem a pol hodiny. Prejdem k dverám, aby som izbu videla tak, ako ju uvidí ona. Vďaka bohu, Hannah miestnosť trochu oživila farbami, no stačí okamih a človeku udrú do očí výrazné rozdiely medzi našimi polovicami. Dokonca nemám nič ani na stole, iba rastlinu a misky. Učebnice z minulého semestra som predala už pred dvoma dňami a fakt nechcem, aby Mabel videla knihu esejí o samote. Schovám ju do skrine, v ktorej mám veľa miesta, a keď sa znova otočím, všimnem si najhoršiu časť izby: moju nástenku, ktorá zíva prázdnotou. S úsmevom asi nič nenarobím, ale nástenku ešte môžem vylepšiť.

Navštívila som už toľko internátnych izieb, takže viem, ako na to. Dlhú som si obzerala stenu svojej spolubývajúcej. Potrebujem texty piesní, úryvky z kníh a výroky známych osobností. Treba mi fotky a suveníry, útržky z lístkov na koncert, odkazy na interné vtipy. Väčšinu z toho nemám, no môžem si pomôcť perami, papiermi a tlačiarňou, o ktorú sa s Hannah delíme. Občas si ráno spievame jednu pesničku. Fialovým perom na papier spamäti napíšem refrén, potom vezmem nožnice a okolo slov ho obstrihám.

Idem na internet, kde dlho hľadám čo najlepší obrázok mesiaca.

Keaton, ktorá býva o dve izby ďalej, nám rada rozpráva všetko zaujímavé o kryštáloch. Na okennom parapete ich má celú zbierku a na slnku sa krásne trblietajú. Zablúdím na blog nejakej Josephine, ktorá opisuje liečivé účinky minerálov, dráhodrahokamov a polodrahokamov a vysvetľuje, ako ich možno využiť. Stiahnem si obrázok pyritu (na ochranu), hematitu (na uzemnenie) a nefritu (na upokojenie). Farebná tlačiareň cvaká a vrčí.

Teraz ľutujem, že som staré učebnice predala tak skoro. Veľa strán som oblepila samolepiacimi papierikmi alebo pokreslila ceruzou. Na histórii sme sa nedávno učili o umeleckom hnutí

Arts and Crafts, ktoré presadzovalo veľmi pútavé idey. Do vyhľadávača preto natukám meno hlavného predstaviteľa Williama Morrisa, prečítam niekoľko jeho esejí a pokúsim sa vybrať najzaujímavejšie z jeho výrokov. Zopár ich prepíšem na papier, každý inou farbou. Pre istotu ich aj vytlačím, každý iným typom písma, keby sa mi vytlačené zdali krajšie. Potom sa pustím do hľadania sekvoje, ktorá sa najviac ponáša na strom z mojich spomienok, až napokon skončím pri sledovaní krátkeho dokumentárneho filmu o ekosystéme sekvojových lesov. Dozviem sa, že kalifornské sekvoje v lete získavajú vodu predovšetkým z hmly a že poskytujú domov mločikom kovovým, ktoré nemajú pľúca a dýchajú kožou. Vytlačím si obrázok mločika kovového na sýtozelenom machu a len čo tlačiareň dohučí, pomyslím si, že mi viac netreba.

Požičiam si za hrst Hannahiných pripínáčikov, obrázkami a výstrižkami si ozdobím nástenku, potom o krok ustúpim, aby som si ju obzrela. Vyzerá príliš čisto, príliš novo. Všetky papiere majú rovnaký odtieň bielej. Nezáleží na tom, že som vybrala zaujímavé citáty a pekné obrázky. Celé to vyzerá zúfalo.

Už sú takmer tri hodiny, premrhal som kopolu času a dýcha sa mi čím ďalej, tým ťažšie, lebo pol siedma večer odrazu nie je v nedohľadne. Mabel ma pozná lepšie ako ktokoľvek iný na svete, hoci posledné štyri mesiace sme sa vôbec nerozprávali. Na väčšinu esemesiek som jej neodpísala, preto mi ich napokon prestala posilať. Netuším, ako sa jej darí v Los Angeles. Ona zasa nevie, ako sa volá moja spolubývajúca, na aké prednášky chodím, ani či dobre spím. No postačí jej jeden pohľad na moju tvár a hneď pochopí, ako mi je. Z nástenky všetky papiere odopnem a zanesiem ich do kúpeľne v opačnom krídle budovy, kde ich vyhodím do koša.

Nikdy sa mi nepodarí ju oklamať.

Dvere výťahu sa otvoria, ale nevkročím dnu.

Neviem, prečo som dosiaľ z výťahov nemala strach. Teraz, za bieleho dňa, tesne pred príchodom Mabel si uvedomím, že keby sa pokazil, keby som sa v ňom zasekla, keby som v mobile nemala signál a na stláčanie núdzového tlačidla by nikto nereagoval, zostala by som v ňom uväznená dovtedy, kým by správcovi nenapadlo skontrolovať ma. Minimálne niekoľko dní. Mabel by pricestovala a nikto by ju nepustil dnu. Búchala by na dvere, no nepočula by som ju. Napokon by znova nasadla do taxíka a na letisku by počkala na let domov.

Pomyslela by si, že jej to mohlo napadnúť. Že bolo jasné, že ju sklამem. Že odmietnem jej návštevu.

Preto sledujem, ako sa dvere výťahu opäť zatvoria, a zamierim k schodisku.

Vonku už lenivo vrčí motor taxíka, ktorý som si zavolala. Vyjdem z vestibulu a vyberiem sa po chodníku. Pod nohami mi chrupčí zmrznutý sneh a v duchu poďakujem Hannah, že len čo na zem dopadli prvé vločky, vnútila mi náhradný pár zimných číziem. („Nevieš si ani *predstaviť*, aká tu býva zima,“ povedala mi.) Sú mi len trošku malé.

Taxikár vystúpi a otvorí mi dvere. Na znak vďaky kývnem hlavou.

„Kam to bude?“ opýta sa, keď sa obaja usadíme. Kúrenie beží naplno, vháňa mi do tváre pach kolínskej a kávy.

„Do potravín,“ odvetím. Prvé slová za posledných dvadsaťštyri hodín.

V obchode ostro žiaria svetlá, hlasno hrá vianočná hudba a v uličkách sa premávajú zákazníci s nákupnými vozíkmi a plačúcimi deťmi. Keby som presne nevedela, čo chcem kúpiť, asi by som tu nevydržala. Samotné nakupovanie je však jednoduché. Maslové pukance do mikrovlnky. Slané tyčinky. Pralinky z mliečnej čokolády. Instantná horúca čokoláda. Minerálka s príchuťou grapefruitu.

Do taxíka sa vrátim s tromi ťažkými taškami jedla, ktoré by nám pokojne vydržalo týždeň, hoci Mabel príde len na tri dni.

Spoločná kuchynka sa nachádza na prvom poschodí. Nikdy som v nej nič nevarila, hoci izbu mám len o poschodie vyššie. Odjakživa si ju predstavujem ako miesto, kde dievčatá, ktoré študujú rovnaký odbor, pečú čokoládové koláče na filmové večery, alebo kde sa stretávajú skupinky priateľov, aby si občas, keď nemajú chuť na jedlo z jedálne, spoločne uvarili večeru. Otvorím chladničku. Je prázdna. Pred prázdninami ju zrejme vypratali. Na všetky potraviny si podľa pokynov máme nalepiť štítky s iniciálkami, číslom izby a dátumom. Hoci som v celej budove sama, vezmem si tenkú čiernu fixku a nálepky. Potravinami, ktoré označím ako svoje, čoskoro zaplním dve z troch políc.

Vrátim sa hore do izby a na stôl spolubývajúcej vyložím sladké a slané maškrtky. Je ich dosť, presne ako som dúfala. Odrazu mi zavibruje mobil. Esemeska.

Som tu.

Ešte nie je ani šesť hodín, čo znamená, že do jej príchodu na internát zostáva aspoň polhodina, a mňa prepadne trýznivé nutkanie prečítať si všetky správy, ktoré mi dosiaľ poslala. Pýtala sa, ako sa mám. Písala, že na mňa myslí. Vyzvedala, kde, dopekla, trčím, či sa na ňu hnevám, či sa neporozprávame, či ma nemôže prísť navštíviť, či mi chýba. *Pamätáš si na Nebrasku?* dočítam sa v jednej z nich. Hovorí o pláne, ktorý sme nikdy nemienili zrealizovať. Nezodpovedané esemesky nemajú konca a vyvolávajú vo mne pocit viny, ktorý sa mi podarí potlačiť až v okamihu, keď mi v ruke začne zvonit mobil.

Naľakám sa a zdvihnem.

„Ahoj,“ pozdraví ma. Odvtedy, čo sa všetko stalo, jej hlas počujem prvý raz. „Stojím pred dverami a je mi strašná zima. Ne-pustíš ma dnu?“

Ani neviem, ako sa ocitnem pred dverami internátu. Oddeľuje nás iba sklenená stena. Načiahnem roztrasenú ruku, aby

som odomkla dvere. Dotknem sa kovovej kľučky, na chvíľu sa zarazím a pozriem sa na Mabel. Dúcha si do dlaní, aby ich zohrialala. Stojí ku mne chrbtom. Vtom sa otočí, naše pohľady sa stretnú. Ako som si vôbec mohla myslieť, že v sebe nájdem dost síl na to, aby som sa usmiala? Ledva dokážem odsunúť západku!

„Nechápem, ako niekto vydrží žiť v takej zime,“ vzdychne, keď otvorím dvere a vojde dnu. Aj vo vestibule mrzne.

„V mojej izbe je teplejšie,“ odvetím.

Vezmem jej jednu tašku, opatrne, aby sme sa nedotkli prstami. Našťastie je celkom ľahká. Vojdeme do výtahu a vyvezieme sa hore.

Po chodbe kráčame mlčky. Pristúpime k dverám mojej izby a len čo Mabel pustím dnu, položí si kufor na zem a vyzlečie si kabát.

Mabel je tu, v mojej izbe, štyritisícosemsto kilometrov od miesta, ktoré som nazývala domovom.

Zbadá maškrty na stole. Kúpila som iba jej obľúbené.

„Tak,“ prehodí. „Ešte dobre, že som prišla.“

druhá kapitola

MABEL SA KONEČNE ZOHRIALA. Čiapku hodí na Hannahinu posteľ a zloží si červeno-žltý šál. Obe veci poznám tak dobre, že pri pohľade na ne mnou šklbne.

Ja mám iba nové oblečenie.

„Za normálnych okolností by som chcela, aby si ma previedla po areáli, ale do tej zimy už nevystrčím nos,“ povie.

„Mrzí ma to,“ odvetím s pohľadom upretým na jej šál a čiapku. Sú stále také mäkké ako kedysi?

„Ospravedľuješ sa za počasie?“ podpichne ma so zdvihnutým obočím, ale keďže mi nenapadá nič trefné, čo by som jej odpovedala, jej otázka zostane visieť vo vzduchu a pripomenie nám ospravedlnenie, po ktoré si naozaj prišla.

Cestovať štyritisícosemsto kilometrov len preto, aby sa vám niekto ospravedlnil, je priveľa.

„Tak vrav, akých máš učiteľov?“

Našťastie sa mi podarí vysúkať niekoľko viet o profesorovi histórie, ktorý na hodinách nadáva, jazdí na motorke a celkovo pôsobí ako niekto, koho stretnete skôr v bare ako v prednáškovej miestnosti. Táto téma zo mňa síce nerobí najpútavejšiu rečníčku na svete, ale ako-tak Mabel zabavím.

„Najprv som si myslela, že tunajší vyučujúci žijú v celibáte,“ skonštatujem. Zasmeje sa. *Rozosmiala som ju.* „No potom som spoznala jeho a stratila som ilúzie.“

„V ktorej budove učí? Môžeš mi ju ukázať aspoň z okna.“

Obráti sa mi chrbtom a uprie zrak na školu. Na dlhý okamih zaváham, potom k nej pristúpim.

Mabel.

Je v New Yorku. V mojej izbe.

Sneh za oknom pokrýva zem a lavičky, kapotu správcovho auta a stromy. Lampy ožarujú chodníky, hoci tu nikto nie je. Takto vyzerá areál ešte opustenejší. Tolko svetla a nijaký pohyb.

„V tamtej,“ cez tmavé okno ukážem na najvzdialenejšiu, sotva osvetlenú budovu.

„A kde máš literatúru?“

„Priamo tu,“ prstom namierim na susednú budovu.

„Kam ešte chodíš?“

Ukážem jej telocvičňu, kde každé ráno plávam a neúspešne sa snažím naučiť motýlika. Plávať chodievam aj neskoro večer, ale to jej neprezradím. Voda v bazéne má stále dvadsaťsedem stupňov. Keď do nej skočím, mám pocit, akoby som sa ponorila do prázdna, neprežívam šok z ľadovej zimy, na ktorý som bola odjakživa zvyknutá. Nelomcujú mnou silné studené vlny, z ktorých by mi trpeli svaly a ktoré by ma sťahovali pod hladinu. V noci vládne v bazéne ticho. Najskôr si zaplávam niekoľko dĺžok a potom sa iba vznášam na hladine, pozerám sa na strop alebo zavriem oči. Všetky zvuky znejú nejasne a vzdialene, plavčík nado mnou drží stráž.

Voda mi pomáha upokojiť sa, keď sa ma zmocní panika.

No keď ma zúfale myšlienky prepadnú neskoro v noci a krytý bazén je už zatvorený, vie ma upokojiť Hannah.

„Počúvaj, čo som sa práve dočítala,“ prihovára sa mi zvyčajne z postele s učebnicou položenou na kolenách. Potom mi prečíta niečo o včelách, opadavých stromoch, o evolúcii.

Zvyčajne chvíľu potrvá, kým sa upokojím natoľko, aby som ju zvládla počúvať. No keď sa mi to podarí, dozviem sa tajomstvá opelňovania aj že včely medonosné mávajú krídlami rýchlosťou približne dvestokrát za sekundu. Že stromy nezhadzujú listy

podľa ročného obdobia, ale podľa úhrnu zrážok. Že pred nami žilo na Zemi niečo iné. A že jedného dňa niečo ďalšie nahradí nás.

Vďaka Hannah si zakaždým uvedomím, že som maličká súčasť tohto zázračného sveta.

Potom si pripomeniem, že sa nachádzam v internátnej izbe. Že všetko, čo sa stalo, sa naozaj stalo. Je koniec. Začnú ma nahlodávať pochybnosti, ale zaženiem ich pohľadom na posteľ, stoly a skrine, na štyri steny okolo nás. Započúvam sa do hlasov dievčat, ktoré bývajú v susedných izbách, a dievčat, ktoré bývajú vedľa nich, v duchu si vybavím budovu internátu a vysokoškolské mestečko a štát New York.

To my sme skutočné, presviedčam sa, kým nezaspím.

Potom o šiestej ráno, len čo otvoria krytý bazén, si idem zaplávať.

Z myšlienok ma vytrhne pohyb. Mabel si zastrčila vlasy za ucho. „Kde je jedáleň?“ opýta sa.

„Z tohto okna ju nevidieť. Je vzadu za dvorom.“

„Aká je?“

„Obstojná.“

„Mám na mysli ľudí. Atmosféru.“

„Vládne tam celkom uvoľnená nálada. Zvyčajne sedím s Hannah a jej kamarátkami.“

„Hannah?“

„Spolubývajúca. Vidíš tú budovu so špicatou strechou? Za stromami?“

Prikývne.

„Tam chodím na antropológiu. Zo všetkých predmetov ju mám asi najradšej.“

„Fakt? Nie literatúru?“

Pokrútim hlavou.

„Kvôli profesorom?“

„Nie, obaja sú dobrí,“ odvetím. „Mám však pocit, že literatúra je na mňa príliš... nejednoznačná.“

„To sa ti predsa páči. Nekonečné možnosti interpretácie.“

Naozaj? Nepamätám si.

Pokrčím plecami.

„Ale ako hlavný odbor stále študuješ anglistiku.“

„Nie, zatiaľ som si nevybrala,“ odvetím. „No som si takmer istá, že si zvolím prírodné vedy.“

Zdá sa mi, že jej tvárou preletí zlostný výraz, ale vzápätí sa na mňa usmeje.

„Kde máte kúpeľňu?“ opýta sa.

„Pod' za mnou.“

Odvediem ju za roh, potom sa vrátim do izby.

Tri dni mi odrazu pripadajú ako večnosť. Čím vyplníme tie nekonečné minúty? Vtom si na posteli všimnem jej šál a vedľa neho čiapku. Zdvihnem ich. Na dotyk sú ešte mäkkšie, než si pamätám, a voňajú ako ružová voda, ktorou Mabel s mamou všetko striekajú. Seba aj interiér auta.

Slnečné izby v dome.

Zovriem ich do dlaní a nepustím ich ani vtedy, keď začujem Mabeline blížiac sa kroky. Vdýchnem vôňu ruží, zemitú vôňu jej pokožky, hodiny, ktoré sme strávili u nej doma.

Tri dni nám nikdy nebudú stačiť.

„Musím zavolať našim,“ ozve sa Mabel z dverí. Položím jej veci. Ak si aj všimla, že ich držím, nič mi nepovie. „Ešte na letisku som im poslala esemesku, ale veľmi sa o mňa boja. Ustavične mi radili, ako mám šoférovať na zasnežených cestách. Darmo som im dokola opakovala, že šoférovať *nebudem*.“

Priloží si telefón k uchu a napriek tomu, že sedím na druhom konci miestnosti, začujem, keď Ana a Javier zdvihnú. Podľa veselých hlasov usúdím, že sa im zjavne uľavilo.

Popustím uzdu fantázii: *Mabel sa zjaví vo dverách a pozrie sa mi do očí. Sadne si ku mne na posteľ, vezme mi čiapku a odloží ju nabok. Potom mi z rúk zoberie šál a omotá mi ho okolo krku. Chytí mi ruky do dlaní a zobreje mi ich.*

„Áno,“ odpovie, „v lietadle sa mi páčilo... Nevieam, bolo veľké... Nie, občerstvenie sme nedostali.“

Pozrie sa na mňa.

„Áno,“ prikývne. „Marin je tu.“

Budú sa so mnou chcieť rozprávať?

„Musím ísť niečo skontrolovať,“ povie jej. „Pozdrav ich odo mňa.“

Vyklíznem z dverí a po schodoch zídem do kuchynky. Otvorím chladničku. Všetko zostalo na svojom mieste, potraviny sú úhľadne uložené a označené štítkom. Môžeme si pripraviť ravioli a cesnakový chlieb, quesadilly s fazuľkou a ryžou, zeleninovú polievku, špenátový šalát so sušenými brusnicami a syrom s modrou plesňou alebo chilli con carne s kukuričným chlebom.

V kuchynke sa schválne zdržím dlho, takže keď sa vrátim do izby, Mabel už netelefonuje.

tretia kapitola

MÁJ

BUDÍK MA NEZOBUDIL, zo spánku ma vytrhol až dedov spev, ktorý ku mne doľahol z obývačky. Spieval o námorníkovi, ktorý sníva o svojej milovanej námorníčke Marin. Pri rozprávaní mal sotva badateľný prízvuk – do San Francisca sa presťahoval ako deväťročný, ale keď spieval, hneď bolo jasné, že pochádza z Írska.

Zaklopal mi na dvere a hlasno zaspieval ďalšiu slohu.

Moja izba sa nachádzala v prednej časti domu s oknami do ulice, zatiaľ čo dedo obýval dve izby v zadnej časti. Medzi nami stála ešte obývačka, jedáleň a kuchyňa, takže sme mohli robiť v podstate čokoľvek bez toho, aby sme sa obávali, že nás ten druhý bude počuť. Do mojej izby nikdy nechodil. Ja som zasa nikdy nevkročila do jeho. Možno to na prvý pohľad vyzerá, akoby sme nemali dobré vzťahy, no opak je pravdou. V ostatných miestnostiach sme spolu trávili veľa času. Čítali sme si na gauči a v kresle. V jedálni sme hrávali karty. Spoločne sme varievali, jedávali za okrúhlym kuchynským stolom, ktorý bol taký malý, že sme jeden druhého nemuseli prosiť o soľ, a tak sme do seba často narážali kolenami, že sme sa za to už ani neospravedľovali. Koše na bielizeň sme mali na chodbe vedľa dverí do kúpeľne a pri praní sme sa striedali. Úhľadné kôpky s vyžehlenými vecami sme ukladali na jedálenský stôl, kde si ich ten druhý vyzdvihol, kedykoľvek mal čas. Rodičia alebo manželia by možno oblečenie vzali a odložili ho tomu druhému do skrine, ale my

sme neboli otec a dcéra. Neboli sme manželia. A v našom dome sme si vychutnávali ako čas strávený spoločne, tak aj čas strávený osamote.

Keď som otvorila dvere, prestal spievať a načiahol ku mne ruku so stareckými škvrnami a širokými hánkami. Zvierať v nej žltý hrnček s kávou. „Dnes budeš potrebovať odvoz. A ako tak na teba hľadím, aj káva ti padne vhod.“ Cez záclony sa do izby predieralo ranné žltkasté svetlo. Z očí som si odhrnula blond vlasy.

O niekoľko minút sme už sedeli v aute. Správy sa točili najmä okolo mladého vojaka, ktorého sa podarilo vyslobodiť zo zajatia. Dedo neprestajne opakoval: „Toľká nespravodlivosť! Taký mladík!“ Bola som rada, že sa má čím zaoberať, lebo som neprestajne premýšľala nad včerajším večerom.

Myslela som na Mabel a na ostatných kamarátov, s ktorými sme sedeli s prekříženými nohami na piesku, napoly ukrytí v tieni, napoly osvetlení žiarou táboráka. Už bol máj. Čoskoro sa rozlúčime, na jeseň sa každý z nás poberie na iné miesto. Koniec stredoškolského štúdia sa blížil mĺľovými krokmi a nám pripadalo, že všetko, čo robíme, je jedno dlhé lúčenie alebo predčasná stretávka. Cítilli sme nostalgiu za časmi, ktoré sa ešte neskončili. Bol to koniec jednej éry.

„Taký mladík,“ opakoval dedo, „a už musel zažiť toľkú hrôzu. Ľudia vedia byť neuveritelne bezcitní.“

Zapol smerovku a keď prudko odbočil na príjazdovú cestu ku kláštornej škole, zdvihla som hrnček s kávou, aby som sa neoliala.

„Pozri,“ povedal a ukázal na hodiny na palubnej doske. „Do cieľa sme dorazili o dve minúty skôr.“

„Si môj hrdina,“ pochválila som ho.

„Správaj sa slušne,“ upozornil ma. „A buď opatrná. Nieže sa prezradíš a sestry zistia, že sme pohania!“

Uškrnul sa. Dopila som kávu.

„Neboj sa.“

„Daj si dúšok Kristovej krvi aj za mňa, dobre?“

Zagúľala som očami a na sedadlo som položila prázdny hrnček od kávy.

Zabuchla som dvere a sklonila som sa, aby som mu zakývala cez zatvorené okno. Stále sa zabával na vlastných vtipoch. Vtom na okamih zväžnel, prežehnal sa, potom sa rozosmial na plné hrdlo a odišiel.

Na angličtine sme sa rozprávali o duchoch. Či vôbec existujú, a ak áno, či sú také zlé, ako ich opisovala guvernanka v novele Henryho Jamesa *Utiahnutie skrutky**.

„Predstavím vám dve tvrdenia,“ povedala sestra Josephine. „Prvé: guvernanka má halucinácie. Druhé: tí duchovia sú skutoční.“ Otočila sa a obe napísala na tabuľu. „Vašou úlohou bude pohľadať v knihe úryvky, ktoré potvrdzujú obe tvrdenia. Zajtra na hodine sa o nich porozprávame.“

Rýchlo som zdvihla ruku. „Napadlo mi tretie tvrdenie.“

„Aké?“

„Služobníctvo sa proti nej spriahlo. Kruto si z nej vystrelilo.“

Sestra Josephine sa usmiala. „Zaujímavá teória.“

Vtom sa ozvala Mabel. „Akoby tá úloha nebola dosť zložitá s dvoma tvrdeniami!“ Spolužiaci súhlasne zamrmlali.

„Čím zložitejšie, tým lepšie,“ odvetila som.

Mabel sa ku mne otočila. „Počkaj. Čo si povedala? Čím *zložitejšie*, tým *lepšie*?“

„Isteže! O to tam predsa ide! Môžeme hľadať pravdu, môžeme samých seba presviedčať o čomkoľvek, čomu chceme veriť, ale nikdy to nebudeme vedieť naisto. *Garantujem* ti, že nájdeme dôkazy, že služobníctvo sa proti guvernante spriahlo.“

Sestra Josephine vyhlásila: „Dopíšem to na tabuľu.“

* orig. *The Turn of the Screw*

Po škole sme si s Mabel rozdelili povinnosti na vedecký projekt, ktorý sme mali prezentovať tridsiateho prvého mája, potom sme veselo odhopkali za roh do kaviarne Trouble Coffee, kde sme si na oslavu našich vynikajúcich organizačných schopností kúpili dve kapučína.

„Ustavične myslím na duchov,“ povedala som, keď sme prechádzali okolo pastelových domov s hladkou fasádou a so štvorcovými oknami. „Sú vo všetkých mojich obľúbených knihách.“

„Chceš o nich písať záverečnú esej?“

Prikývla som. „Len si ešte musím premyslieť východiskovú tézu.“

„Na *Utiahnutí skrutki* sa mi okrem úvodnej vety guvernanky nepáčilo nič.“ Mabel zastala, aby si napravila remienok na sandáli.

Zavrela som oči a na tvári som pocítila dotyk slnečných lúčov. Predniesla som: „Celý ten začiatok si pamätám ako sled vzletov a pádov, ako drobné striedanie príjemných a nepríjemných vzruchov.“

„Tušila som, že ju budeš vedieť naspamäť.“

„Je krásna.“

„Predpokladala som, že celý román sa bude niesť v podobnom duchu, ale pripadá mi mätúci a nezmyselný. Tí duchovia – ak tam vôbec nejakí *sú* – nič nerobia. Len sa tak zjavujú a postávajú.“

Otvorila som železnú bránku a vyšli sme po schodoch k vchodovým dverám. Dedo nám zakričal na pozdrav ešte skôr, ako sme ich za sebou stihli zatvoriť. Poháre s kávou sme položili na stolík, z pliec sme si zložili ruksaky a prešli rovno do kuchyne. Ruky mal biele od múky. Stredy mal najradšej, lebo mohol pre nás piecť.

„Vonia to výborne,“ pochválila ho Mabel.

„Povedz to po španielsky,“ vyzval ju dedo.

„*Huele delicioso*. Čo to bude?“ vyzvedala.

„Bábovka s čokoládovou polevou. Teraz to povedz po španielsky: bábovka s čokoládovou polevou vonia výborne.“

„Dedo!“ napomeniem ho. „Zasa z nej robíš atrakciu.“

Zdvihol ruky v obrannom geste. „Nemôžem si pomôcť! Skrátka chcem počuť niekoľko slov v jej nádherom jazyku.“

Zasmiala sa, predniesla mu tú vetu a po nej kopu ďalších, z ktorých som rozumela iba niekoľko slov. Dedo si utrel ruky do zástery a potom sa chytil za srdce.

„Nádhera!“ zvolal. „*Hermosa!*“

Vyšiel z kuchyne, no náhle zbadal niečo, čo ho zarazilo. „Dievčatá. Sadnite si, prosím.“

„Ach, jaj. Dvojsedačka,“ zašepkala Mabel.

Prešli sme k vyblednutej červenej dvojsedačke, usadili sme sa a čakali, o čom bude dnešná prednáška.

„Dievčatá,“ oslovil nás znova. „Musíme sa pohovárať o *tomto*.“ Pohľadavo zdvihol jeden z papierových pohárov, ktoré sme odložili na konferenčný stolík. „Keď som bol vo vašom veku, nič také sme nemali. *Trouble Coffee*. Kto pomenuje podnik slovom *trouble* – problém? Bar by som teoreticky chápal. Ale kaviareň? Neprichádza do úvahy. Mabelini rodičia a ja platíme veľa peňazí, aby ste mohli chodiť do slušnej školy. A vy teraz chcete stáť v dlhých radoch na predražené obedy a vyhadzovať prehnané sumy za kávu? Koľko stála?“

„Štyri doláre,“ priznala som.

„Štyri? Každá?“ Pokrútil hlavou. „Dám vám dobrú radu. Pohár kávy by mal stáť o tri doláre menej.“

„Lenže to je kapučíno.“

Ovoňal pohár. „Nech si ju volajú, ako chcú. V kuchyni mám kanvicu a vrecúško s kávovými zrnami, z ktorých vám kedykoľvek pripravím čerstvý nápoj.“

Zagúľala som očami, no Mabel starším vždy prejavovala úctu.

„Naozaj sú to vyhodené peniaze,“ prikývla. „Máte pravdu.“

„Štyri doláre!“